

Asia: VN/14302/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta uudeksi ilmastolaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esityksestä

Elinkeinoelämän keskusliitto EK on sitoutunut EU:n ja Suomen ilmastotavoitteisiin sekä 1,5 asteen ilmastopolitiikkaan. Suomi on ottanut edelläkävijän roolin hyvin kunnianhimoisella ilmastoneutraalisuustavoitteellaan vuodelle 2035. EK näkee yritykset ilmastonmuutoksen torjunnan ytimessä, koska ne omien päästöjen vähentämisen lisäksi tarjoavat ratkaisuja muille, myös yli Suomen rajojen. Elinkeinoelämän eri toimialat ovat kattavasti luoneet tiekarttoja, joilla tehdään näkyväksi päästövähennyspotentiaali ja eteen tulevat hidasteet. Aikajänteiden hahmottaminen on oleellista, koska ihan jokaiseen kasvihuonekaasupäästöön ei vielä tänään ole teknistaloudellista ratkaisua.

Uudessa ilmastolaissa tulisi mainita säännöllisesti hallituskausittain tehtävä kansallinen energia- ja ilmastostrategia, jonka sovittaa yhteen energiapolitiikan tarpeita ilmastopolitiikkaan. Tämän lisäksi uudessa ilmastolaissa olisi hyvä nostaa esiin kustannustehokkuuden periaatetta, koska silloin käytössä olevat varat riittäisivät mahdollisimman suureen päästöjen vähentämismäärään. Tavoitteiden ja lainsäädännön vaikutusten arvioinnin tärkeyttä ei voi muutoinkaan ylikorostaa.

Hiilineutraaliustavoite ja päästövähennystavoitteet (2 §)

Uudessa ilmastolaissa asetettaisiin muun muassa välitavoitteet vuodelle 2030 ja 2040, jotka koskisivat sekä päästökauppasektoria että sen ulkopuolisia sektoreita. Energia- ja ilmastotavoitteista ja -lainsäädännöstä pääosa kuitenkin tulee sitovana EU-lainsäädäntönä, joka on kansallisesti toimeenpantava. Komission 14.7.2021 julkaisemassa Fit for 55-lakipakettiesityksessä on toteutuessaan paljon Suomen päästöihin vaikuttavaa tavoitetta ja lainsäädäntöä, josta erityisesti EU:n päästökauppa on täysin harmonisoitua.

Jotta sääntelyn kohteena olevat yritykset pystyisivät tekemään investointipäätöksiä, tulisi sääntelyn sekä kotimaassa että EU:ssa olla mahdollisimman selkeätä ja yhteensopivaa. Vaikka onkin ymmärrettävää, että uudessa ilmastolaissa asetettaisiin välitavoitteita Suomelle, on päällekkäisten tavoitteiden aiheuttamat ongelmat ratkottava varsinaisista ilmastotoimista säädettäessä.

Valtion viranomaisen ja kunnallisen viranomaisen edistämisvelvoite (5 §)

-

Suunnittelujärjestelmä, erityisesti uusi maankäyttösektorin suunnitelma (7–13 §)

-

Ilmastopolitiikan seuranta ja ilmastovuosikertomus (15–18 §)

-

Saamelaiskulttuurin edistäminen, saamelainen ilmastoneuvosto (mm. 14 §, 21 §)

-

Suomen ilmastopaneeli (20 §)

-

Muutoksenhaku (22 §)

-

Esityksen vaikutukset

-

Muita huomioita

-

Vuorio Petri
Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Ruohomäki Kati
Elinkeinoelämän keskusliitto EK - Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka